

благодать, въ тѣхната небрежностъ и първобитностъ въ обработване на почвата и лозата.

Сливенскитѣ 41 вида гроздя (по-вечето съ турски названия) като пренесени и отъ Азия говорятъ за богатата и разнообразно благоприятна почва на тукашнитѣ лозя. Добиваното въ Сливенъ вино винаги е надминавало мѣстнитѣ нужди. Въ благоприятни години Сливенци сж набирали близо 30000 „шарпани“ (кораби отъ по 500—800 оки едната). Тукъ не се смѣта, очевидно, изяденото грозде до тестира (обикновено времето между 20-и септември и 5-и октомври), носено въ града не за търгуване, а за кжщна употреба, това — сбирано въ кошници като *отборъ* за ячене следъ гроздоберъ до Димитровъ-денъ, или за *свисла* (кичури отъ гроздове до 20—30 оки), които се окачатъ по стрѣхитѣ, „маазитѣ“ или зимницитѣ за траене дори до Нова-година или Велики пости¹⁾. Въ Сливенъ е нѣмало домакинство безъ лозе¹⁾. На кжща срѣдно се е падало по 4 лозя, а до освобождението Сливенъ е броялъ 4,000 кжщи. По-богатитѣ или по-ревностнитѣ сж имали и по 10 лозя, разпрѣснати по разни посоки. Зато винарството въ Сливенъ е било предметъ на „мѣракъ“ или на чисто личенъ „мукаятлъкъ“, отколкото такъвъ на икономични нужди или търговия. Въ блаженнитѣ ония времена, ако нѣкой Сливенецъ си е продавалъ частъ отъ гроздето или виното, то това го е правѣлъ отъ туй, че тѣ му сж били въ излишекъ (обикновено, нѣмане на достатъчно кадузи и бѣчви да налѣе въ тѣхъ добитото вино). Продавалъ го е на съседа си „бакалинъ“ чисто безъ примѣсъ и то на умѣрена цена, (25 или 30 ст. „стара ока“, чисто и силно или както го нарича Каницъ въ 1872 г. „огнено Сливенско вино“. На вънъ рѣдко се изнасяло, освенъ търсено като „Сливенско“. Всѣко домакинство си е наливало кое по две, кое по петъ и десетъ бѣчви вино отъ „тамазлъкъ“. Тия бѣчви сж го „изкарвали“ до края на идущата гроздова година, но обикновено то трѣбвало да се „издзука“ до началото на идущия септемврий, до когато се „сколаса“ да се налѣе предгроздоберенъ „рѣзакъ“ или „турфанда!“

„Издзукването“ е ставало по всевъзможни начини“. Преди всичко, старитѣ Сливенски сватби не сж ставали като днесъ съ обяви по вестницитѣ или съ „поздравленията се приематъ въ черквата“. Въ Сливенъ сватбитѣ сж били най-голѣмитѣ, сложни и разнообразни битови тържества. Тѣ траяли цѣла седмица, а презъ това време първенствува-

¹⁾ Въ дворъветѣ не липсватъ и тѣй нареченитѣ *хасми* (високи лози до стрѣхитѣ, увиснали надъ двора,) каквито преди често, а сега рѣдко, се срѣщали и предъ кафенегъ магазини, учреждения и т. н. Ленския конакъ въ 1837 г., днешното общинско управление, не представлявало нѣщо особено по архитектура, но за това пъкъ направило впечатление на Ами Буе съ своитѣ разкошни *хасми* (orné de ceppes de vignes comme certains cafés et d'autres habitations, op. cit., p. 99—101).